

Minister Zdrowia

Warszawa, 20 listopada 2018

MDP.077.12.2018.JKO

Pani
Joanna Pietrusiewicz
Prezes Fundacji Rodzić po Ludzku

Szanowna Pani Prezes

w odpowiedzi na wniosek, złożony do Ministerstwa Zdrowia w dniu 31 października br., na podstawie przepisów *ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764), dotyczący wyników prac *Zespołu roboczego do spraw opracowania kierunków działań w celu zmniejszenia liczby cesarskich cięć*, w załączeniu przesyłam przedmiotowe rekomendacje oraz proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Zespół powołany *zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r.* (Dz. Urz. Min. Zdrow. poz. 73) poddał analizie powody dynamicznego wzrostu wskaźnika cesarskich cięć w Polsce w latach 2015-2016. Liczba wykonywanych zabiegów cesarskiego cięcia była rozpatrywana zarówno z uwzględnieniem bezpieczeństwa zdrowotnego matki i dziecka, jak również aspektów etycznych, prawnych i ekonomicznych.

Zespół zakończył prace w dniu 5 lutego br., z dniem przekazania ministrowi właściwemu do spraw zdrowia opracowanych Rekomendacji, zawierających kierunki działań w celu zmniejszenia liczby cesarskich cięć. Celem, do którego – zdaniem Zespołu należałoby dążyć – jest osiągnięcie optymalnego odsetka cięć cesarskich na poziomie nie większym niż 30% w okresie 10 lat, czyli do 2028 r. (przy systematycznym obniżaniu średniej

wykonywanych cięć cesarskich średnio o 2% rocznie). Przedmiotowe Rekomendacje nie tylko zwracają uwagę na stały wzrost liczby cesarskich cięć w Polsce, ale również wskazują obszary, w których wprowadzenie proponowanych zmian może przyczynić się do ograniczenia tego wzrostu. Członkowie Zespołu formułując końcowe wnioski zwrócili również uwagę na konieczność odpowiedniego kształcenia lekarzy położników w zakresie stosowania kleszczy i próżniociągu położniczego (vacuum) – także z zastosowaniem symulatorów medycznych, jak również oceny stanu wewnątrzmacicznego zagrożenia płodu. Odpowiednia wiedza i doświadczenie w tym zakresie powinno zapobiec pochopnemu podejmowaniu przez lekarzy decyzji o zakończeniu ciąży lub porodu cesarskim cięciem.

Wypracowane rekomendacje zostały w dniu 19 marca br. przesłane konsultantom krajowym i wojewódzkim w dziedzinach położnictwa i ginekologii, jak również konsultantom krajowym w dziedzinach medycyny, w których może mieć miejsce kwalifikacja ciężarnych do cesarskich cięć z przyczyn pozapłożniczych. Rekomendacje otrzymali również konsultanci krajowi w dziedzinach perinatologii, pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego, Prezes Polskiego Towarzystwa Ginekologów i Położników oraz Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia.

Jednocześnie warto zwrócić uwagę, iż Rekomendacje wskazują na kluczową rolę edukacji pacjentek przygotowujących się do porodu oraz ich bliskich, która może doprowadzić do zmniejszenia liczby cesarskich cięć wynikających z niewiedzy o możliwości negatywnych następstw, jak również presji kobiet i osób towarzyszących na rozwiązanie porodu w drodze cesarskiego cięcia. Każde cesarskie cięcie powinno być oparte na wskazaniach medycznych kwalifikujących do jego wykonania, a cesarskie cięcie na „żądanie pacjentki” świadczy o braku stosownej edukacji przyszłych rodziców w zakresie korzyści i zagrożeń dla matki i dziecka oraz powikłań wczesnych i późnych po cięciu cesarskim. Ze względu na treść Rekomendacji kwestie te zostały uwzględnione w części dotyczącej ramowego programu edukacji przedporodowej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej (Dz. U., poz. 1756). Korzystanie z edukacji przedporodowej powinno przyczynić się do łagodzenia lęku i niepokoju związanego z porodem, zmniejszenia liczby porodów przedwczesnych, liczby cięć cesarskich, interwencji medycznych oraz obniżenia wskaźnika umieralności okołoporodowej.

Jednocześnie, w celu zwiększenia świadomości przyszłych rodziców w zakresie przysługujących im świadczeń zdrowotnych i praw w okresie okołoporodowym w Ministerstwie Zdrowia zostały opracowane plakaty: „Zanim zostaniesz mamą” oraz „Kiedy? Co? Jak? – czyli standardowa opieka nad kobietą w ciąży fizjologicznej”. Plakaty niosły również przesłanie, że najlepszy zarówno dla matki, jak i dziecka jest poród fizjologiczny, cesarskie cięcie powinno być wykonane wyłącznie w przypadku wskazań medycznych. Plakaty zostały rozdyskretuowane w pierwszym kwartale 2018 r. do poradni ginekologiczno-położniczych oraz położniczych podstawowej opieki zdrowotnej. Ponadto, zaplanowano udział Konsultanta krajowego w dziedzinie położnictwa i ginekologii, który był również członkiem Zespołu roboczego do spraw opracowania kierunków działań w celu zmniejszenia liczby cesarskich cięć, w spotkaniu WHO regionu europejskiego nt. redukcji liczby nieuzasadnionych cięć cesarskich, które odbędzie się w dn. 13-14 grudnia br. w Gruzji. Uczestnicy spotkania będą dyskutować o roli systemów zdrowotnych w procesie optymalizacji przeprowadzania cięć cesarskich i upowszechniania zaleceń WHO dotyczących nieklinicznych interwencji w celu zmniejszenia liczby nieuzasadnionych cięć cesarskich. Jednocześnie zaznaczam, że w Ministerstwie Zdrowia trwa analiza wskazanych w przedmiotowych Rekomendacjach kierunków działań.

Z poważaniem
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Józefa Szczurek-Żelazko
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/

Załączniki:

1. Rekomendacje Zespołu roboczego do spraw opracowania kierunków działań w celu zmniejszenia liczby cesarskich cięć.
2. Formularz konsultacji ciężarnej.